

REVISIONSRAPPORT
GRANSKNING AV
ÅRSREDOVISNING 2022

Innehållsförteckning

1	INLEDNING/BAKGRUND	3
2	SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING	3
3	REVISIONSKRITERIER	3
4	ANSVARIG STYRELSE/NÄMND	4
5	METOD.....	4
6	RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
6.1	VERKSAMHETENS UTFALL, FINANSIERING OCH EKONOMISKA STÄLLNING	5
6.1.1	Förvaltningsberättelsen	5
6.1.2	Drift- och investeringsredovisning	7
6.2	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING.....	9
6.2.1	Strategiska satsningar	10
6.2.2	Balanskravsresultatet.....	11
6.2.3	Tillgängligheten	11
6.3	RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER.....	12
6.3.1	Resultaträkning.....	12
6.3.2	Balansräkning	12
6.3.3	Kassaflödesanalys	13
6.3.4	Värdering av tillgångar och skulder.....	13
6.3.5	Intern kontroll ekonomienheten	14
6.4	REDOVISNINGSPRINCIPER.....	15
6.5	LAGSTIFTNING OCH GOD REDOVISNINGSSSED	15
6.6	SAMLAD BEDÖMNING	16
7	KVALITETSSÄKRING.....	17
8	UNDERTECKNANDE	17

1 INLEDNING/BAKGRUND

Enligt kommunallagen ska revisorerna granska om räkenskaperna är rättvisande vilket innebär att den externa redovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning och att årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. Granskningen innehåller även en uppföljning av att rekommendationer från RKR (Rådet för kommunal redovisning) har följts.

Vidare ska revisorerna bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Revisorernas bedömning ska biläggas årsbokslutet, vilket sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

För att genomföra detta granskningsuppdrag, och för att med säkerhet kunna uttala sig i ansvarsfrågan, måste revisorerna prioritera och planera sina revisionsinsatser utifrån en bedömning av risk- och väsentlighet¹.

International standards on Auditing (ISA) skall i tillämpliga delar användas vid denna planering och vidare granskning. För planering av granskning av räkenskaperna har en övergripande revisionsstrategi upprättats i enlighet med ISA.

2 SYFTE, REVISIONSFRÅGA OCH AVGRÄNSNING

Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamheternas finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?
- Är årsredovisningen upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed?

Avgränsning

Granskningen omfattar årsredovisningen 2022.

3 REVISIONSKRITERIER

Vår bedömning har utgått från:

- Kommunallag (2017:725)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer
- Fullmäktiges anvisningar avseende årsredovisning
- Regionens fastställda mål för god ekonomisk hushållning
- Fullmäktigebeslut

---

¹ ISA 300 Planering av revision av finansiella rapporter, ISA 320 Väsentlighet vid planering och utförande av en revision

4 ANSVARIG STYRELSE/NÄMND

Granskningen avser regionstyrelsen för Region Jämtland Härjedalen.

5 METOD

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelsens innehåll
- God ekonomisk hushållning - redovisningen av måluppfyllelse
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.
- Analys av resultat- och balansräkning med fokus på väsentliga förändringar mellan åren.
- Stickprovvis granskning av specifikationer till bokslutet med tillhörande underlag.
- Intervjuer med berörda tjänstemän

Granskningen av förvaltningsberättelsen begränsas till att verifiera att siffror stämmer med redovisad resultat- och balansräkning samt en översiktlig bedömning av att den information som lämnas inte strider mot övrig information som erhålls i samband med granskningen.

När det gäller de finansiella rapporterna är revisorernas övergripande mål att med rimlig säkerhet göra en bedömning av om dessa innehåller väsentliga felaktigheter.

Utgångspunkt för granskningens inriktning och omfattning är en risk- och väsentlighetsanalys. Denna analys finns att ta del av i revisionskontorets strategi för granskning av räkenskaper 2022. Granskningen har planerats och utförts i enlighet med ISA och inhämtade revisionsbevis har dokumenterats.

Granskningen har genomförts genom granskning av årsredovisning och specifikationer och med löpande kommunikation med redovisningsansvarig, chefscontroller, ekonomidirektör med flera. Vi har även granskat att ny lagstiftning och nya redovisningsprinciper har beaktats.

Iakttagelser i rapporten inriktar sig i första hand på avvikelser och inte delar som vi bedömt följer lagar och rekommendationer.

6 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

6.1 VERKSAMHETENS UTFALL, FINANSIERING OCH EKONOMISKA STÄLLNING

6.1.1 Förvaltningsberättelsen

Förvaltningsberättelsen regleras i LKBR 11 kap. och RKR R15 Förvaltningsberättelsen. Enligt RKR ska det framgå vilket sammanhållet avsnitt i årsredovisningen som utgör förvaltningsberättelsen. Vidare framgår att förvaltningsberättelsen ska presenteras före men i omedelbar anslutning till resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla följande huvudrubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Under varje rubrik lämnas, om annat inte anges i rekommendationen, upplysningar om den kommunala koncernen och regionen. Beskrivningarna bör utgå från ett övergripande koncernperspektiv under varje rubrik och därefter regionen och andra eventuella väsentliga koncernföretag.

Regionens förvaltningsberättelse innehåller den information som krävs enligt lagstiftning och rekommendationer.

Följande noteringar har gjorts:

6.1.1.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Avsnittet innehåller en tabell och kortfattade kommentarer till denna. Vilket är i enlighet med RKR R15 där det framgår att väsentliga förändringar ska kommenteras, såväl gällande utvecklingen sedan föregående år som mer långsiktiga utvecklingsmönster.

6.1.1.2 Den kommunala koncernen

Av förvaltningsberättelsen samt redovisningsprinciperna framgår att sammanställd redovisning inte har upprättats för 2022 med hänvisning till 12 kap 2 § andra stycket LKBR.

Regionen har dock ändå enligt RKR R15 valt att inkludera organisationsschema, ägarandel och en översiktlig beskrivning av de företag som klassas som ägarbolag eller intresseföretag under rubriken "Den kommunala koncernen". I övrigt innehåller förvaltningsberättelsen endast begränsad information om de kommunala koncernföretagen.

6.1.1.3 Viktiga förhållande för resultat och ställning

Avsnittet innehåller i huvudsak de upplysningar som krävs enligt RKR R15, exempelvis gällande finansiella risker och upplysningar om de totala pensionsförpliktelserna. Av rekommendationen framgår att viktiga förhållanden också kan vara sådana hållbarhetsaspekter som är viktiga för att förstå den kommunala koncernens utveckling, ställning och resultat. Sådana upplysningar kan ta utgångspunkt i de tre dimensionerna av hållbar utveckling; den

ekonomiska, sociala och miljömässiga. Regionens årsredovisning innehåller inte denna typ av information.

6.1.1.4 Händelser av väsentlig betydelse

I denna del beskrivs först några övergripande risker och därefter finns det avsnitt om organisation, finansiering och rättstvister. Under 2022 har sjukskrivningarna varit höga, vilket påverkat produktionen. Det saknas i årsredovisningen en utförligare beskrivning och analys av vilken effekt detta förhållande har haft för tillgängligheten 2022 och även för kommande år. De beskriver även de ökade kostnaderna på grund av kriget och den ökade inflationen, men inte hur det påverkat verksamheten.

6.1.1.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Under detta avsnitt beskrivs bland annat att regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden har antagit internkontrollplaner för 2022 men att styrelsen bara följt upp planen vid ett tillfälle. Den sammanlagda bedömningen är att den interna kontrollen i stort sett varit ändamålsenlig. Det framgår att regionstyrelsen har följt riktlinjer för regionstyrelsens uppsiktsplikt och att bedömningen är att uppsiktsplikten har uppfyllts. Vidare framgår att internkontrollmodulen i Stratsys togs i bruk i slutet av året.

6.1.1.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Redovisas under separat avsnitt 6.2.

6.1.1.7 Balanskravsresultat

Beskrivs under separat avsnitt 6.2.2.

6.1.1.8 Väsentliga personalförhållanden

Av förvaltningsberättelsen framgår att antalet månadsavlönade har ökat med 98, från 4 174 till 4 272. Av kommentarerna framgår att antalet anställda inom hälso- och sjukvård har ökat med 62 månadsavlönade. I antalet månadsavlönade ryms både deltids- och heltidsanställda, men också bland annat tjänstlediga eller föräldralediga, varför siffran kan vara något missvisande.

Inom hälso- och sjukvårdsnämnden har antalet årsarbetare ökat med 62 tjänster, samtidigt som inhyrd personal från bemanningsföretag har ökat med 53 mkr, motsvarande 45 årsarbetare, jämfört med 2021. De avrop som besätts är dyrare än tidigare, så det blir färre timmar till högre kostnad.

Personalkostnaderna exklusive pensioner har totalt sett ökat med 7 procent. En översiktlig uppskattning visar att detta är rimligt utifrån en normal avtalsrörelse och att antalet årsarbetare har ökat med 98 årsarbetare. Vi noterar även att kostnader för övertid och sjuklön med mera har ökat under 2022.

6.1.1.9 Förväntad utveckling

Enligt RKR R15 ska upplysningarna avse dels vad som faktiskt är känt om framtiden, dels de förväntningar som finns och som är baserade på konkreta, kända förhållanden som berör den kommunala koncernen och kommunen direkt eller indirekt. De risker och osäkerhetsfaktorer som är förknippade med dessa förhållanden ska i detta sammanhang kommenteras. Vi saknar i avsnittet en beskrivning av regionens framtida utmaningar när det gäller kompetensförsörjning och vilka satsningar som kan behövas ske.

6.1.2 Drift- och investeringsredovisning

Drift- och investeringsredovisningen ska enligt LKBR utgöra en egen del i årsredovisningen. Kravet i 4 kap 2 § LKBR att årsredovisningen ska upprättas på ett överskådligt sätt medför att sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och årsredovisningens övriga delar ska beskrivas överskådligt.

Regionens årsredovisning innehåller ingen beskrivning av sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och övriga delar av årsredovisningen.

6.1.2.1 Driftredovisning

Enligt LKBR 10 kap. 1 § ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

Av RKR R14 framgår att budgetposterna ska redovisas brutto ifall fullmäktige anvisar anslagen i form av intäkter och kostnader. Anvisar fullmäktige nettoanslag, kan budgetposterna redovisas netto.

Driftredovisningen ska avse senast beslutad budget. I de fall utgiftsbeslut tagits under året ska uppgift lämnas om till vilka belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats. Innevarande och föregående års utfall ska redovisas brutto (intäkter och kostnader), och jämföras med föregående års utfall.

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt.

Raden summa verksamhet överensstämmer med verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen.

Utfallet redovisas brutto och jämförs med budget vilket är en anpassning till RKR R14.

Driftredovisningen visar på en positiv budgetavvikelse motsvarande 72 mkr. Styrelse/nämndernas budgetavvikelser uppgår till +13 mkr medan utfallet för finansieringen uppgår till +59 mkr enligt sammanställning nedan.

Nämnd/verksamhet, mkr	Budgetavvikelse
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-83
Regionala utvecklingsnämnden	1
Regionstyrelsen	90
Patientnämnden	0
Förtroendevalda politiker	5
Revision	0
Gemensam IT-nämnd	0
Summa	13
Finansiering	59
Totalt budgetavvikelse	72

I hälso- och sjukvårdsnämndens resultat ingår ett tillfälligt tilläggsanslag om 40 mkr från regionstyrelsen. Utan dessa medel hade nämnden redovisat ett ännu större negativt resultat för 2022. Avvikelsen beror i huvudsak på kostnader för hyrpersonal och köpt vård. En extra lönesatsning om 37 mkr för sjuksköterskor finansierades genom omdisponering från regionstyrelsens budgetram till hälso- och sjukvårdsnämnden enligt regionfullmäktigebeslut.²

För regionala utvecklingsnämnden är det i huvudsak kollektivtrafiken som avviker mot budget, för vilka regionstyrelsen överfört ett tilläggsanslag om 14 mkr.

Det redovisade positiva resultatet för regionstyrelsen avser till största del regionövergripande intäkter/kostnader inom Område regiondirektör. Inom HR, ekonomi och regiongemensamt rapporterades positiva avvikelser.

6.1.2.2 Investeringsredovisning

Enligt LKBR 10 kap. 2 § ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av regionens investeringsverksamhet. Av RKR R14 framgår att fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av mot beslutade eller beräknade totalutgifter. Investeringsredovisningen ska även omfatta koncernföretagens investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt. Följande tabeller finns gällande investeringar:

- En sammanställning på nämndsnivå som innehåller både färdigställda investeringar och pågående investeringar kopplade till investeringsrådet, hjälpmedel, utökning av ram samt beslutade och avslutade investeringar överförda från år 2021 till 2022. Beslutad totalutgift och en prognos över beräknad totalutgift framgår.
- Sammanställning av pågående och/eller avslutande investeringar överstigande 5 mnkr. Sammanställningen är specificerad på objekt.
- Koncernföretagens investeringar redovisas inte.

Investeringsramen för 2022 uppgick till 190 mkr samt att 125 mkr överfördes från 2021 års investeringsbudget. Den totala investeringsbudgeten uppgick därmed till 315 mkr. Utfallet uppgick till 136 mkr vilket innebär att det återstår 179 mkr av budgeten. En utökning av ramen har gjorts med 8 mkr som inte fanns budgeterade. Årsredovisningen lämnar delvis en övergripande förklaring till varför investeringar inte har genomförts enligt plan men saknar analys av när de beräknas utföras eller vilka förutsättningar som behöver finnas för att kunna genomföra de ej påbörjade investeringarna.

6.1.2.3 Rapportering om tillgångs- och skuldförvaltningen

Enligt reglementet för finansverksamheten ska redogörelser lämnas om gångna årets placeringsverksamhet och skuldverksamhet samt bedömningar av det kommande årets utveckling i årsredovisningen. Dessutom ska samma återrapportering ske som i delårs/tertiälbokslut.

Vi kan notera att tillgångs- och skuldförvaltningen har återrapporterats i enlighet med reglementet. Det finns också bedömningar av det kommande årets utveckling.

² §82 Regionfullmäktige 2022-06-22. Dnr: RS/397/2022

Bedömning

- Vi bedömer att årsredovisningens håller en god kvalitet när det gäller följsamheten till LKBR och RKR gällande uppställning av förvaltningsberättelse, räkenskapsrapporter och noter.
- Vi bedömer att årsredovisningen lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamheternas finansiering och den ekonomiska ställningen.
- Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som krävs enligt lagstiftning och rekommendationer med undantag att förvaltningsberättelsen inte utgår från ett koncernperspektiv. Regionen upprättar inte en sammanställd redovisning utifrån det undantag som LKBR medger. Även om det inte finns ett krav att upprätta en sammanställd redovisning bör risker och förväntad utveckling i bolagen som påverkar koncernen belysas.
- Vi bedömer att driftredovisningen redovisar hur utfallet förhåller sig till den budget som fullmäktige fastställt. Driftredovisningen redovisas brutto och jämförelser med föregående år görs vilket är en anpassning gentemot RKR R14.
- Vi bedömer att investeringsredovisningen ger en samlad bild av regionens investeringsverksamhet. Det är positivt att årsredovisningen innehåller uppgifter om fleråriga pågående projekt i enlighet med RKR R14.
- Vi anser att redovisningen av investeringar är omfattande och svåröverskådlig. Redovisningen kan med fördel utvecklas.
- Under 2022 har knappt hälften av investeringsbudgeten förbrukats. Vi bedömer att det finns en risk för ökade kostnader och störningar i verksamheten om beslutade investeringar i stor utsträckning skjuts på framtiden. Vi anser att årsredovisningen har övergripande kommentarer till varför beslutade investeringar inte har genomförts, men saknar analys av när de beräknas utföras.

6.2 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Enligt kommunallagen 11 kap. 1 § ska fullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Enligt kommunallagen 11 kap. 6 § ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv ska upprättas. Dessa tydliga och mätbara mål ska följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport. Andra faktorer som ska vägas in vid bedömning av god ekonomisk hushållning enligt propositionen är god ekonomisk hushållning på kort och lång sikt med tanke på bland annat investeringar och pensioner. Regionen bör också ha en finansieringsstrategi för hur till exempel investeringar och pensioner ska finansieras. (Prop.2003/04:105)

För 2022 gör regionstyrelsen bedömningen om god ekonomisk hushållning utifrån resultatet av de fyra strategierna i regionplanen; länets utveckling, vård, våra medarbetare samt ekonomi. Det finns också fyra finansiella mål avseende brutto- och nettokostnadsutveckling, avtalstrohet samt självfinansieringsgrad.

Regionstyrelsen har i årsredovisningen för 2022 bedömt att Region Jämtland Härjedalen inte fullt ut uppnår god ekonomisk hushållning i förhållande till fullmäktiges mål. Bedöm-

ningen grundar sig på att endast fyra av tretton insatsområden uppnådde en tillfredsställande måluppfyllelse och endast två av de fyra finansiella målen uppnåddes. Vi saknar i avsnittet en utvärdering och analys av de finansiella målen kopplat till riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.

Av de mätetal som enligt årsredovisningen kan ses som finansiella mål uppnåddes två mål, ett mål uppnåddes delvis och ett uppnåddes inte.

Bruttokostnadsutveckling (-2,1 procent); målet är inte uppfyllt, utfallet uppgick till 2,7 procent och justerat för jämförelsestörande post uppgår den till 4,6 procent.

Nettokostnadsutveckling (6,8 procent); målet bedöms uppfyllt, utfallet uppgick till 6,5 procent men justerat för jämförelsestörande post uppgår den till 9,1 procent och skulle i så fall inte vara uppfylld.

Avtalstrohet (minst 95 procent); målet är delvis uppfyllt, avtalstroheten uppgick till 90 procent.

Självfinansieringsgrad (100 procent); målet är uppfyllt, självfinansieringsgraden uppgick till 211 procent.

6.2.1 Strategiska satsningar

I årsredovisningen återredovisas åtgärder som hälso- och sjukvårdsnämnden vidtagit för att hålla sin budget och samtidigt upprätthålla vårdgarantin och patientsäkerheten. De strategiska satsningarna med förväntad effekt av åtgärderna på 47 mkr för 2022. Resultatet av de planerade aktiviteterna blev i stället en kostnadsökning på -23 mkr. Sammanställning av åtgärder samt resultateffekter bygger på bedömningar gjorda av verksamheterna inom divisionerna.

Under granskningen har det inte varit möjligt att verifiera om åtgärderna har redovisats korrekt eller vilka effekter åtgärderna har medfört.

Bedömning

- Utifrån det sätt som regionstyrelsen har valt att definiera mål och uppföljning av god ekonomisk hushållning anser vi att regionen inte når en god ekonomisk hushållning för 2022.
- Vi kan inte bedöma effekten av de åtgärder som vidtagits då den sammanställning som redovisas bygger på bedömningar.

6.2.2 Balanskravsresultatet

Enligt kommunallagen 11 kap. 5 § ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt 14 §, eller om det finns synnerliga skäl.

Balanskravet innebär att underskott ska regleras inom 3 år. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske (KomL 11 kap. 12 §). Enligt prop.2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i årsredovisningen framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Beräkning av balanskravsresultatet regleras i 11 kap. 10 § LKBR och RKR R15.

Förvaltningsberättelsen innehåller en beräkning och uppställning av balanskravsresultatet som följer lagstiftningens krav.

Det ackumulerade balanskravsresultatet uppgick till -118 mkr vid ingången av året. Dessa avser underskott från 2019 som enligt kommunallagen ska återställas under 2022. Det redovisade balanskravsresultatet för 2022 uppgår till 229 mkr vilket innebär att det kvarvarande underskottet från 2019 har återställts. Balanskravsresultatet är därmed positivt vid utgången av 2022.

Det gjordes en nedskrivning motsvarande 728 mkr i 2020 års bokslut som gjort att balanskravet kunnat återställas, men som inte medfört att regionens ekonomiska ställning förbättrats på något sätt.

Bedömning

- Vi bedömer att beräkningen av balanskravsresultatet följer uppställningen i kommunallagen och RKR R15.

6.2.3 Tillgängligheten

Tillgängligheten till en medicinsk bedömning inom 3 dagar i primärvården har under året pendlat mellan 67–81 procent. För november var tillgängligheten 71 procent.

I årsredovisningen anges att tillgängligheten för november till ett första besök inom specialiserade vården inom 90 dagar var 48 procent (riket 70 procent) och för operation/åtgärd 38 procent (riket 64 procent).

Inom barn- och ungdomspsykiatri är tillgängligheten för november till ett första besök inom 30 dagar 66 procent (riket 65 procent), 44 procent för utredning (riket 50 procent) och 85 procent för behandling (riket 64 procent).

Utifrån områdenas egna verksamhetsberättelser har vi noterat att tillgängligheten är låg inom bland annat område Ögon och Öron.

Bedömning

- Vi bedömer att tillgängligheten inte är tillfredställande då vårdgarantin inom flera områden inte har uppnåtts.
- Vi anser att redovisning av tillgängligheten i årsredovisningen kan ge en missvisande bild då den endast redovisar tillgängligheten för november månad.

6.3 RÄTTVISANDE RÄKENSKAPER

Granskningen av räkenskaperna utgår från Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer (RKR).

I LKBR 5 kap. framgår kraven för uppställning och redovisning av resultaträkningen.

I LKBR 6 kap. framgår bland annat att balansräkningen ska redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda pantar och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

I kassaflödesanalysen ska regionens in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas enligt LKBR 8 kap. 1 §.

6.3.1 Resultaträkning

- Resultaträkningen är uppställd i enlighet med LKBR 5 kap. 2 §.
- Noter finns i tillräcklig omfattning.
- Genomförda periodiseringskontroller visar inte på några väsentliga fel.

Årets resultat uppgår till 140 mkr (2021: 361 mkr). Verksamhetens resultat, vilket är lika med resultatet före finansiella poster, uppgår till 269 mkr (314 mkr).

Verksamhetens intäkter överstiger budget med cirka 312 mkr, men har minskat mot föregående år. Förändringen mot föregående år är i huvudsak beroende på lägre ersättningar för provtagning och merkostnader för covid-19, men högre ersättning för andra riktade statsbidrag. Generella bidrag och skatteintäkter överstiger budget med 162 mkr.

Verksamhetens kostnader överstiger budget med 305 mkr och har ökat med ca 169 mkr mot 2021. Föregående år fanns också en jämförelsestörande post om 110 mkr avseende pensionskostnader, rensat från dessa så har kostnaderna ökat med 279 mkr mot föregående år. Ökningen beror till största del av att lönekostnaderna har ökat med 98 mkr och kostnader för bemanningsföretag ökade med 53 mkr. Kostnaderna för köpt riks- och regionvård ökade med 90 mkr.

Redovisningen av finansiella posterna, där marknadsvärdet ska redovisas som en orealiserad vinst eller förlust, påverkar resultatet kraftigt. För 2021 förbättrade de finansiella posterna resultatet med 46 mkr och för 2022 försämrade de resultatet med 89 mkr.

I samband med granskning av årsredovisningen har en granskning av känsliga konton och projektredovisning genomförts. Sammanfattningsvis visar granskningen av känsliga konton att det finns brister kring underlag för representationskostnader samt att vissa fakturor godkänts trots bristfällig information på fakturan. För projektredovisningen förekom avvikelser mot den fastställda rutinbeskrivningen, men redovisningen av projektkostnader bedömdes korrekta.

6.3.2 Balansräkning

- Balansräkningen är i huvudsak uppställd i enlighet med LKBR 6 kap. 2 §.
- Jämförelsetal för närmsta föregående år framgår av redovisningen.
- Noter finns i tillräcklig omfattning.
- Specifikationer och underlag finns till merparten av posterna.
- Årets resultat överensstämmer med resultaträkningen.

Balansomslutning har ökat med 176 mkr jämfört med föregående år. Kassa och bank har minskat med 152 mkr vilket i allt väsentligt kan hänföras till amortering av långfristigt lån och ökade kortfristiga placeringar.

På tillgångssidan har anläggningstillgångarna ökat med 7 mkr, fordringar har ökat med 137 mkr och kortfristiga placeringar med 194 mkr. På skuldsidan har avsättning för pensioner ökat med 111 mkr, långfristiga skulder har minskat med 99 mkr och kortfristiga skulder har ökat med 37 mkr.

6.3.3 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt RKR R13 och innehållet överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen. Den omfattar erforderliga noter.

Likvida medel uppgår till 602 mkr vid årets slut.

6.3.4 Värdering av tillgångar och skulder

Under detta avsnitt redogörs för de iakttagelser vi har gjort i samband med granskningen.

6.3.4.1 Anläggningstillgångar

Regionen följer inte RKR R4 avseende redovisning av hjälpmedel då hjälpmedel med ett värde mellan 1000 kr och ett halvt prisbasbelopp redovisas som en anläggningstillgång. Metoden uppges motiveras av att avskrivningarna matchar intäkter för uthyrning av dessa hjälpmedel och upplysning om tillvägagångssätt finns i årsredovisningen.

För immateriella tillgångar tillämpas en beloppsgräns på 30 prisbasbelopp eller mer, jämfört med ett basbelopp för övriga anläggningstillgångar. Av redovisningsprinciperna framgår att den högre beloppsgränsen tillämpas utifrån försiktighetsprincipen.

Utifrån ett antal stickprovskontroller har vi inte sett att investeringar redovisats som en driftkostnad.

6.3.4.2 Omsättningstillgångar

Saldot på förrådet har minskat med 9 mkr under 2022 vilket kan hänföras till lägre lager av skyddsutrustning och annat material kopplat till pandemin.

Finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring har värderats till verkligt värde i enlighet med RKR R7.

Utländsk valuta på bankkonto har inte värderats till bokslutsdagens kurs.

6.3.4.3 Finansiell leasing

I regionens årsredovisning framgår att regionen för närvarande inte har några leasingavtal som klassificerats som finansiella. Enligt RKR R5 ska klassificeringen mellan operationell- och finansiell leasing utgå från avtalets ekonomiska innebörd och inte det civilrättsliga. Vidare ska avtal klassificeras som finansiellt om det innebär att de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasinggivaren till leasingtagaren.

Då regionen hyr vissa fastigheter på långa avtal menar vi att det finns risk för att hyresavtal felaktigt är klassificerade som operationell leasing. För att säkerställa att regionens leasingavtal redovisas korrekt skulle det krävas en mer ingående granskning. Regionen har under 2022 anlitat en extern konsult som gått igenom regionens lösa egendom och säkerställt att det rör sig om operationell leasing. Under 2023 ska samma konsult gå igenom fast egendom. Även hanteringen av AB Transitios uthyrning av tåg ska gås igenom 2023.

6.3.4.4 Eget kapital

Regionens egna kapital har förbättrats med 140 mkr och uppgår vid årets slut till 100 mkr.

6.3.4.5 Avsättningar

Avsättningar till pensioner och löneskatt till pensioner uppgår till 2 010 mkr.

Skulden för pensioner som intjänats före år 1998 ingår inte i balansräkningen utan redovisas, enligt regelverket, som en ansvarsförbindelse vilken innebär att de redovisas som kostnad i resultaträkningen först i samband med utbetalning³. Ansvarsförbindelsen inklusive löneskatt uppgår till 1 936 mkr.

Den totala pensionsskulden inklusive ansvarsförbindelsen uppgår till 3946 mkr.

6.3.4.6 Andra avsättningar

Under ”Andra avsättningar” återfanns föregående år två poster som avser rättstvister som motsvarar totalt 13 mkr. Rättstvisten avsåg utebliven vinst vid avbruten upphandling och två ärenden hade anmälts till tingsrätten. Denna post är bortbokad i år och tvisterna resulterade i förlikningar om lägre belopp.

6.3.4.7 Långfristiga skulder

Under 2022 har en amortering gjorts med 100mkr och den totala låneskulden till Kommuninvest uppgår till 190 mkr. Total långfristig skuld uppgår till 204 mkr.

6.3.4.8 Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder har ökat till 1004 mkr jämfört med 967 mkr 2022.

Vid granskning av specifikationer av projektskulder har det noterats vissa brister avseende underlag till specifikationerna.

När det gäller uppskattningar av upplupna kostnader och förutbetalda intäkter finns underlag och beräkningar för att verifiera uppbokade belopp till merparten av specifikationerna.

Vi har noterat att fullmäktiges beslut om likvidation av regionförbundet inte är genomfört tillika som föregående år.

6.3.5 Intern kontroll ekonomienheten

Bokslutsspecifikationer samlas in av ekonomienheten och en genomgång och kvalitetssäkring görs av att underlag är kompletta. Vi har noterat att korrekta underlag saknas för en del specifikationer.

Det har införts nya rutiner om upprättande av bokslutspecifikationer inför 2022 års bokslut. Upprättade av bokslutsspecifikation signeras inte längre av ansvarig chef, signering görs av den som upprättat bokslutsspecifikationen. Vi har noterat att det saknas underskrifter på vissa specifikationer

Vid genomgång med ekonomienheten har förbättringsrutiner diskuterats vid upprättande av bokslutsspecifikationer.

Kontroller av att investeringsutgifter inte kostnadsförs görs både löpande under året och inför bokslutet.

Kontroller görs av att större fakturor redovisas på rätt räkenskapsår.

---

³ Den utredning som låg till grund för den nya lagen om kommunal redovisning föreslog att pensionsförpliktelser skulle tas upp i balansräkningen som skuld eller avsättning, enligt fullfonderingsmodellen. I propositionen föreslog regeringen dock att nuvarande modell, blandmodellen, ska kvarstå, vilket också beslutades i riksdagen.

Bedömning

- Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- Periodisering av kostnader bedöms utifrån genomförda stickprov ha gjorts korrekt.
- De brister som noterats i balansräkningen avser till stor del avsaknad av eller bristande underlag till balansposter. Störst brister återfinns gällande externa projekt.
- Bokslutsspecifikationer är fortfarande ett utvecklingsområde.

6.4 REDOVISNINGSPRINCIPER

RKR har en idéskrift angående noter, "Noter – exempel och kommentarer", till de finansiella rapporterna. Skriften är inte normerande utan ska ses som en vägledning för att kunna leva upp till den normering som framgår av lag och rekommendationer.

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med LKBR, RKR:s rekommendationer och god redovisningssed.

Årsredovisningens noter har anpassats till det upplägg som återfinns i RKR:s idéskrift.

Bedömning

- Vi bedömer att redovisningsprinciperna i huvudsak överensstämmer med kraven i LKBR och RKR:s rekommendationer. Noterna har anpassats utifrån RKR:s idéskrift.

6.5 LAGSTIFTNING OCH GOD REDOVISNINGSSED

Följsamheten gentemot lagstiftning och god redovisningssed har redovisats under respektive rubrik i rapporten. Nedan följer en sammanställning av de avvikelser som har noterats:

- Sambandet mellan drift- och investeringsredovisningen och årsredovisningens övriga delar har inte beskrivits utifrån kravet i 4 kap 2 § LKBR.
- Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationella leasingavtal. Vi menar att det finns risker för att exempelvis längre hyresavtal redovisas på ett felaktigt sätt och istället bör klassificeras som finansiella leasingavtal utifrån RKR R5. En genomgång av extern konsult pågår dock för att se över avtalen.
- Regionen följer inte RKR R4 avseende redovisning av hjälpmedel då hjälpmedel med ett värde mellan 1000 kr och ett halvt prisbasbelopp redovisas som en anläggningstillgång.

Bedömning

- Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad utifrån lagstiftning och god redovisningssed med de undantag som redovisas ovan.

6.6 SAMLAD BEDÖMNING

Granskningens syfte har varit att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Granskningens revisionsfrågor besvaras i tabellen nedan:

Revisionsfråga	Svar	Kommentar
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamheternas finansiering och den ekonomiska ställningen?	Ja	Förvaltningsberättelsen innehåller den information som krävs enligt lagstiftning och rekommendationer med undantag av koncernperspektivet. Driftredovisningen redovisar hur utfallet förhåller sig till den budget som fullmäktige fastställt. Investeringsredovisningen ger en samlad bild av regionens investeringar. Det är inte tillfredsställande att beslutade investeringar i stor omfattning inte genomförs utan skjuts på framtiden.
Är årsredovisningens resultat förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning?	Nej	Utifrån det sätt som regionstyrelsen har valt att definiera mål och uppföljning av god ekonomisk hushållning anser vi att regionen inte når en god ekonomisk hushållning för 2022.
Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?	Ja	Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.
Är årsredovisningen upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed?	Ja	Årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed. De undantag som noteras redovisas under punkt 6.5.

7 KVALITETSSÄKRING

Berörda uppgiftslämnare och verksamhetsansvariga har faktagranskat lämnade uppgifter som finns med i revisionsrapporten.

Revisionskontoret ansvarar för system, riktlinjer och rutiner för kvalitetskontroll⁴. Revisionen kvalitetssäkras genom att:

- Arbeta i enlighet med God revisionsred i kommunal verksamhet.
- Dokumentera granskningarna i enlighet med Skyrev R1 och ISA.
- Revisionsdirektören kvalitetsgranskar resultat och de revisionsbevis som ligger till grund för revisorernas bedömningar.
- Faktaavstämning genomförs med de som lämnat uppgifter.
- Alla förändringar avseende inriktning från den ursprungliga strategin som inte är oväsentliga dokumenteras.

Projektledare svarar för kvalitetssäkring gentemot uppgiftslämnare och av de insamlade uppgifter som används i analysen. Projektledaren har det primära ansvaret för att den analys och de bedömningar och förslag som förs fram är tillräckligt underbyggda.

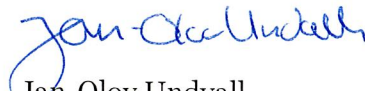
Ansvarig för kvalitetssäkring har det övergripande ansvaret för att kontrollera om granskningen har en tillräcklig yrkesmässig och metodisk kvalitet samt att det finns en överensstämmelse mellan revisionsfrågorna/kontrollmålen, metoder, fakta, slutsatser/bedömningar och framförda förslag.

8 UNDERTECKNANDE

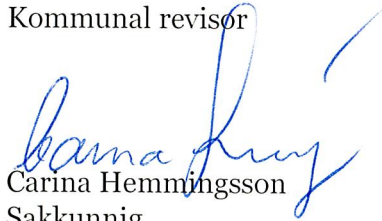

Moa Karnström
Kommunal revisör

Jan-Olov Undvall
Certifierad kommunal revisör

Carina Hemmingsson
Sakkunnig

Kvalitetssäkring:

Leif Gabrielsson
Revisionsdirektör

⁴ ISA 220 Kvalitetskontroll för revision av finansiella rapporter